

Josep Tió  
Alfred Ramos

# ORTOGRAFIA – 6

## *Solucionari*



**Edicions del Bullent**

# B, V

H·1

| Tenen una norma segura:<br>s'escriu <i>b</i> davant <i>l</i> i <i>r</i> .                                                                      | Cal recórrer a la memòria o<br>consultar el diccionari.                                                                                                   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>octubre<br/>despoblat<br/>celebrar<br/>desagradable<br/>cobrellit<br/>pobre<br/>inflexible<br/>cobrador<br/>blanquinós<br/>bibliotecari</p> | <p>fer malbé<br/>desviar<br/>malvat<br/>nervi<br/>bastó<br/>herba<br/>gàbia<br/>albergina<br/>disbarat<br/>viatge<br/>estalviar<br/>rovell<br/>servir</p> |

H·2

|              |              |
|--------------|--------------|
| convenient   | també        |
| ambaixador   | enviar       |
| ambulància   | bombeta      |
| inconvenient | tamboret     |
| imbècil      | recanvi      |
| combinació   | investigador |
| canvi        | bambú        |
| convidat     | convençut    |
| invisible    | invident     |
| ambient      | estrambòtic  |

H·3

|             |               |
|-------------|---------------|
| deuen       | devien        |
| reps cartes | rebieu cartes |
| tou         | toves         |
| nou         | novament      |
| viu         | vivament      |
| fugitiu     | fugitiva      |
| cultiu      | cultivar      |
| qui ho sap? | qui ho sabia? |
| blau        | blavíssim     |
| no hi cap   | no hi cabia   |

H·4

buscaven  
 aguantava  
 quedaven  
 estàvem  
 alçava  
 estimava  
 bufava  
 passava

H·5

| en <b>-ia</b>                                                                                        | en <b>-ava</b>                                                             |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|
| movia, sabia<br>bevia, combatia<br>treia, obria<br>decidia, ofenia<br>corria, valia<br>rebia, llegia | tafanejava<br>estudiava<br>s'apagava<br>foradava<br>atracava<br>regalimava |

H·6

| en <b>-ava</b>                                                                                                                                      | en <b>-bia</b>                                                                                                                    | en <b>-via</b>                                                                                                                          |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| cantar - <i>cantava</i><br>arrossegat - <i>arrossegava</i><br>menjar - <i>menjava</i><br>esgarrar - <i>esgarrava</i><br>escoltar - <i>escoltava</i> | saber - <i>sabia</i><br>exhibir - <i>exhibia</i><br>cabre - <i>cabia</i><br>rebre - <i>rebia</i><br>encabir-se - <i>s'encabia</i> | servir - <i>servia</i><br>deure - <i>devia</i><br>escriure - <i>escrivia</i><br>sobreviure - <i>sobrevivia</i><br>mourer - <i>movia</i> |

H·7

|          |                  |          |                  |
|----------|------------------|----------|------------------|
| atacar   | <i>atacava</i>   | clar     | —                |
| autocar  | —                | mesclar  | <i>mesclava</i>  |
| bar      | —                | apilar   | <i>apilava</i>   |
| acabar   | <i>acabava</i>   | pilar    | —                |
| conrear  | <i>conreava</i>  | billar   | —                |
| nuclear  | —                | aïllar   | <i>aïllava</i>   |
| vulgar   | —                | consolar | <i>consolava</i> |
| divulgar | <i>divulgava</i> | solar    | —                |
| bestiar  | —                | muscular | —                |
| destriar | <i>destriava</i> | circular | <i>circulava</i> |

H·8

| en <b>-bava</b>                                                             | en <b>-vava</b>                                                                            |
|-----------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|
| acabava<br>arribava<br>robava<br>tibava<br>adobava<br>trobava<br>destorbava | salvava<br>clavava<br>elevava<br>privava<br>motivava<br>aprovava<br>estovava<br>conservava |

H·9

|                |               |
|----------------|---------------|
| moble          | establiment   |
| <i>aplicat</i> | invisible     |
| amable         | diploma       |
| <i>aplanar</i> | multiplicació |
| responsable    | potable       |
| noblesa        | culpable      |
| saludable      | <i>replà</i>  |
| arreplegar     | miserable     |
| poble          | suplicar      |
| terrible       | publicació    |

### H-10

Grups **BL, BR**: *pobra, cobria, arbres, blanca*

Grups **MB, NV**: *embolicades, convidar*

Famílies **U/V, P/B**: *saber (sap), viva(viu)*

Verbs en **-ava**: *vagava, cremava*

Sense norma: *bosc, aviat, veure, arribar, voltant, havia, immòbils, bona, vora, vostre, barba, vara*

### H-11

Quan em *vaig* despertar, ja *havia*...

Una vegada hi *havia* una xiqueta...

...li *van* dir, enfadades...

Tots els mags *havien* fugit...

...es *van* dir adéu. S'*havia* fet tard...

... Laura *havia* convidat...

...i em *vaig* quedar sense...

...quan *va* arribar a casa, es *va* adonar que *havia* perdut...

Jo els *vaig* explicar...

El seu pare *havia* llegit...

### H-12

|                      |                      |                    |                    |                     |
|----------------------|----------------------|--------------------|--------------------|---------------------|
| <u>av</u> inent      | <u>avi</u> ació      | aniversari         | avantpassat        | acariciar           |
| <u>av</u> isar       | amanir               | <u>avi</u> ador    | <u>avi</u> at      | adversari           |
| cl <u>av</u> illa    | <u>avi</u> nguda     | <u>avi</u> ó       | <u>avi</u> oneta   | <u>avi</u> nença    |
| caritat              | bes <u>avi</u>       | c <u>avi</u> l·lar | c <u>avi</u> tat   | <u>avi</u> ram      |
| g <u>avi</u> na      | esll <u>avi</u> ssar | esp <u>avi</u> lar | esp <u>avi</u> lat | cerc <u>avi</u> la  |
| ganivet              | ll <u>avi</u>        | n <u>avi</u> li    | enfarinar          | extr <u>avi</u> ar  |
| margarida            | salv <u>avi</u> des  | padrí              | faristol           | p <u>avi</u> mentar |
| pintall <u>avi</u> s | urinari              | s <u>avi</u>       | p <u>avi</u> ment  | su <u>avi</u> tat   |
| su <u>avi</u> tzar   | vor <u>avi</u> a     | varietat           | s <u>avi</u> esa   | urbanització        |

Tenen **avi** = 31 paraules

Contenen **avi** i són d'un significat semblant a **avi** = *besavi*

No contenen **avi** però són d'un significat semblant = *padrí, avantpassat*

### H-13

| VIU                      | AVIÓ                | VORA                           | ROBA                                                    |
|--------------------------|---------------------|--------------------------------|---------------------------------------------------------|
| avui<br>vi<br>ui<br>vuit | avi<br>oliva<br>via | prova<br>raó<br>volar<br>votar | bar<br>boira<br>broma<br>carbó<br>ombra<br>raó<br>robar |

### H-14

|         |                |           |                  |
|---------|----------------|-----------|------------------|
| voleiar | <i>olivera</i> | beca      | <i>ceba</i>      |
| invers  | <i>vernís</i>  | vacil·lar | <i>cavil·lar</i> |
| vida    | <i>àvid</i>    | envà      | <i>vena</i>      |
| bata    | <i>abat</i>    | avar      | <i>vara</i>      |
| embut   | <i>betum</i>   | veta      | <i>avet</i>      |
| llevant | <i>ventall</i> | brotar    | <i>trobar</i>    |
| obra    | <i>baró</i>    | conversa  | <i>conserva</i>  |
| besar   | <i>saber</i>   | volar     | <i>valor</i>     |
| tambor  | <i>tombar</i>  | venir     | <i>nervi</i>     |

### H·15

s'està quedant *calb*  
hi ha una *taverna* nova  
Un *núvol* fosc  
ja és *advocat*  
se n'ha anat a *treballar*  
El més *savi* és aquell  
hi ha un *mòbil*  
El cotxe va *bolcar*

### H·16

|                                       |                                      |                                  |
|---------------------------------------|--------------------------------------|----------------------------------|
| li han hagut de posar una <i>bena</i> |                                      | era quasi <i>buit</i>            |
| vena / vena                           | una <i>bena</i> als ulls             | buit / vuit                      |
|                                       | Si... topes amb una <i>vena</i> ...  | Quan tenia <i>vuit</i> anys      |
|                                       |                                      | He rebut un paquet <i>buit</i> . |
| Ahir vaig <i>veure</i> com nevava.    |                                      | L'aigua ja <i>bull</i> .         |
| beure / veure                         | No vull <i>beure</i> res.            | bull / vull                      |
|                                       | procura no <i>beure</i> coses fredes | No puc ni <i>vull</i> anar.      |
|                                       |                                      | Jo en <i>vull</i> dues...        |

### H·17

No molt lluny d'on es *trobava*, un enorme cos negre *anava* eixint a la superfície enmig d'un *terrible bullir* d'aigua. A la *vaga* llum existent, Pararu *va* distingir-ne la gran llargada, els rígids *bonys* que tenia *sobre* l'esquena, i *va* sentir el xiulet ronc que *deixava* anar. Aterrit, *va* deixar-se caure al fons de la piragua, procurant de fer-se *invisible*, ben convençut que tenia *davant* el temut Monstre del Mar, de qui els *vells* del *poble* *parlaven* i pel qual *estava* a punt de ser *devorat* d'un moment a l'altre.

Per a augmentar el seu esglai, tan *aviat* com el cos *va haver* aparegut del tot, *va* sentir com un xerricament de dents gegantines i, a l'acte, es *va trobar voltat* per una *vivíssima* resplendor que li queia directament a *sobre* *venint* del gran ull *obert* del Monstre. Xisclant de por, Pararu es *va* posar a remar frenèticament, intentant de fugir d'aquella mena de foc que el *deixava* cec.

*El Monstre del Mar*, de Carles Macià

# LL, L

## I·1

|           |        |
|-----------|--------|
| estrella  | llevar |
| full      | anell  |
| lloc/foll | mullat |
| collir    | llista |
| llamp     | ull    |
| llar/ball | gall   |

## I·2

Tenen **LL** al començament: 2 (llapis), 4 (lluita), 10 (lloança)  
 al mig: 1 (estrella), 8 (aixella)  
 al final: 6 (endoll), 7 (budell), 9 (terrabastall)  
 no en tenen: 3 (boies), 5 (juny)

Acaben en **LL**: 1 (badall), 4 (garbell), 5 (perill), 7 (amagatall), 10 (raspall)  
 Acaben en **NY**: 2 (terreny), 3 (esborrany), 8 (codony)  
 Acaben en **I**: 6 (servei), 9 (desmai)

## I·3

|          |          |
|----------|----------|
| xemeneia | espai    |
| espill   | iogurt   |
| terreny  | refrany  |
| llampec  | collaret |
| penyora  | full     |

## I·4

Les paraules amagades són *tall* i *poll*.

## I·5

|              |              |               |              |              |
|--------------|--------------|---------------|--------------|--------------|
| <i>llatí</i> | <i>fulla</i> | <i>lladre</i> | <i>falla</i> | <i>llana</i> |
| <i>colla</i> | <i>palla</i> | <i>llapis</i> | <i>cella</i> | <i>llavi</i> |

## I·6

|                 |                                                       |                |                                                                |
|-----------------|-------------------------------------------------------|----------------|----------------------------------------------------------------|
| ballar / banyar | Es va <i>banyar</i><br>Li agrada molt <i>ballar</i>   | vella / veia   | No s'hi <i>veia</i><br>Tinc una bicicleta <i>vella</i>         |
| lloc / joc      | No l'he posat al seu <i>lloc</i><br>Aquest <i>joc</i> | ull / ui       | <i>Ui</i> , quina cremada!<br>Tenia l' <i>ull</i> dret...      |
| llest / gest    | Vaig fer-li un <i>gest</i><br>Era el més <i>llest</i> | calleu / caieu | Quan tots <i>calleu</i> ...<br>Si <i>caieu</i> en el parany... |
| calla / canya   | Té molta <i>canya</i> ...<br>Per què <i>calla</i> ?   |                |                                                                |

|           |           |
|-----------|-----------|
| tall      | llac      |
| cascavell | vellut    |
| capoll    | pollastre |
| cabell    | bellesa   |
| aixella   | llaminer  |
| tallar    | allargar  |
| batibull  | bullent   |
| amagatall | taller    |
| bitlla    | lladre    |

## I-8

Anant de cacera pel bosc, un *cavaller* molt ric i opulent es va perdre i separar dels seus companys. Desorientat i amb la gana que li cargolava els *budells*, es va posar a caminar seguint un corriolet que *serpentejava* per entre els pins i les alzines sureres, i va arribar fins a la cabana d'una pobra dona que vivia al bosc i que es dedicava a *collir* herbes *remeieres*.

El *cavaller*, que no s'aguantava dret de fam i de cansament, va demanar a la *vella* herbolària que li preparara alguna cosa de *menjar* –res, qualsevol cosa, un *conillet* a la brasa o unes bones *llesques* de pa amb tomata i pernil–, però la bona dona li va contestar que era molt pobra i que només tenia un rosegó de pa i un gra d'*all*.

–Doncs m'hauré d'acontertar amb això –va dir, resignat, el *cavaller*.

I es va *menjar* la sopa d'*all* que li va preparar la *vella*, però amb molta sorpresa va trobar que era la cosa més bona d'aquest món.

*La sopa d'all*, de Joan AMADES

# G, J, X

## J-1

Acaben com **peix**: 1 (dibuix), 3 (baix), 5 (feix), 6 (contrabaix), 8 (calaix), 9 (greix), 12 (coix), 13 (guix), 15 (fluix)

Acaben com **boig**: 2 (despatx), 4 (lleig), 7 (maig), 10 (esquitx), 11 (passeig), 14 (raig)

## J-2

metge  
vinguen  
aguanten  
pega  
segur  
guarir  
gargamella  
hagueren  
pegat  
metge  
preguntar  
guarir

## J-3

|         |                |
|---------|----------------|
| pega    | <i>gepa</i>    |
| gremi   | <i>règim</i>   |
| grafia  | <i>girafa</i>  |
| esponja | <i>japonés</i> |
| negre   | <i>gener</i>   |
| angle   | <i>àngel</i>   |
| regal   | <i>gelar</i>   |
| germà   | <i>magre</i>   |

## J-4

|                 | A                                  | E                                       | I                              | O                          | U                              |
|-----------------|------------------------------------|-----------------------------------------|--------------------------------|----------------------------|--------------------------------|
| va amb <b>G</b> |                                    | granger<br>rellotge<br>jutge<br>mongeta | girafa<br>gitano<br>imaginació |                            |                                |
| va amb <b>J</b> | taronjada<br>japonés<br>trepitjada | jersei                                  |                                | joguet<br>dijous<br>rajola | jutge<br>ajuntament<br>jugador |

## J-5

Són **VERITAT** les següents afirmacions, referides totes a les paraules classificades en l'exercici 4 que tenen el so de la **G** de **GEL**:

- \* a vegades s'escriu amb J i a vegades amb G
- \* davant de A sempre s'escriu amb J
- \* davant de O s'escriu només J
- \* davant de I només es pot escriure G
- \* davant de E alguna vegada s'escriu J
- \* davant de U sempre s'escriu J



J-6

|                 |         |
|-----------------|---------|
| rajar           | penjar  |
| estranger       | afegir  |
| pitjar/pitjor   | llegir  |
| taronger        | granger |
| conjur          | major   |
| viatjar/viatger | pujar   |
| fregir          | fugir   |
| menjar          | lleuger |

J-7

enveja  
màgic, gínjol  
haja  
patges, gent  
menjaven, fregit  
germans, jardí  
jersei  
japonesos, despenjar, rellotge  
gemegava, gens  
boges, pujar

J-8

|           |          |
|-----------|----------|
| platges   | llargues |
| esponges  | flonges  |
| granges   | antigues |
| pluges    | llargues |
| formigues | roges    |
| mitges    | taronges |
| tortugues | boges    |
| corretges | llargues |

J-9

|                    |                                                                                                                                                          |                   |                                                                                                                                         |
|--------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| fregar / fregir    | <p>Freguem a terra.<br/>Fregim les creïlles.<br/>Quan fregareu els plats?<br/>Vos fregireu!<br/>Estic fregint el peix.<br/>Estic fregant els vidres.</p> | bategar / batejar | <p>El cor li batejava a poc a poc.<br/>...el mossén el batejava.<br/>Quan el pols no li bategue...<br/>Quan el capellà el batege...</p> |
| marejar / merèixer | <p>es maregen quan van amb cotxe.<br/>es mereixen un premi.<br/>Tu no et mereixes això.<br/>Jo no em marege mai.</p>                                     |                   |                                                                                                                                         |

J-10

| com CAIXA                                            | altres sons                                                                               |
|------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|
| eixut<br>queixalada<br>nàixer<br>vaixella<br>peixera | examen<br>aproximar-se<br>connexió<br>exacte<br>reflex<br>taxista<br>exercici<br>flexible |

J-11

| Acaben com SACS                                                                | Acaben com PEIX                                           |
|--------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|
| mocs<br>complex<br>fix<br>índex<br>prefix<br>llocs<br>sufix<br>tòrax<br>reflex | greix<br>guix<br>flux<br>dibuix<br>calaix<br>baix<br>coix |

J-12

ganxo  
bruixes, bruixots  
punxada  
panxa  
xacal  
marxara  
mateix, xeringa

J-13

| en -IG                                                                                                     | en -TX                                                                            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|
| bogeria/boig<br>desitjós/desig<br>lletjor/lleig<br>marejat/mareig<br>sortejar/sorteig<br>trepitjada/trepig | capritxós/capritx<br>despatxar/despatx<br>cartutxera/cartutx<br>esquitxar/esquitx |

J-14

| en -IG                                                                                                     | en -TX                                                                            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|
| bogeria/boig<br>desitjós/desig<br>lletjor/lleig<br>marejat/mareig<br>sortejar/sorteig<br>trepitjada/trepig | capritxós/capritx<br>despatxar/despatx<br>cartutxera/cartutx<br>esquitxar/esquitx |

J-15

prestatge  
rellotge  
caputxa  
platja  
esquitxos/esquitxar  
cotxe  
formatge

### J-16

|         |                  |
|---------|------------------|
| agraïm  | <i>agraeixen</i> |
| fa      | <i>faig</i>      |
| decidiu | <i>decideix</i>  |
| fugia   | <i>fuig</i>      |
| llegir  | <i>llegeix</i>   |
| veus    | <i>veig</i>      |
| vas     | <i>vaig</i>      |

### J-17

|         |                 |                          |
|---------|-----------------|--------------------------|
| butaca  | <i>butxaca</i>  | Obertura en forma de...  |
| plata   | <i>platja</i>   | Terreny pla vora el mar. |
| botí    | <i>botxi</i>    | Persona que matava...    |
| rata    | <i>ratxa</i>    | Bufada de vent.          |
| pitjar  | <i>pitjar</i>   | Espantar una cosa.       |
| meta    | <i>metxa</i>    | Allò que serveix per...  |
| empatar | <i>empatxar</i> | Sentir molèsties...      |

### J-18

|          |                 |
|----------|-----------------|
| figa     | <i>faig</i>     |
| magí     | <i>maig</i>     |
| gira     | <i>raig</i>     |
| gestió   | <i>estoig</i>   |
| regiment | <i>entremig</i> |
| enigma   | <i>maneig</i>   |

### J-19

–No és *gens* fàcil! –*vaig queixar-me jo*–. Tampoc no *coneixem* tantes *xiques* de la seua edat i les *amigues* de la tia Marisa, les de la colla d’obreres de la construcció, són molt divertides, però estan totes treballant a Peníscola. No vindran fins divendres a la nit, de manera que no ens *serveixen*. Li hem de trobar una núvia ara *mateix*.

–Sí, per favor. Quatre dies més amb el padrí no hi ha qui els suporta –em donà la raó la Marta–. A veure qui més *coneixem*. Mmmmmm! Hi ha la *germana* gran de la Pilaring-ring-ring, però és tonta a matar. Mil vegades més insofrible que el padrí!

Ens *eixia* fum del cap.

*La Witchie fa un encanteri, d’Estrella Ramon*

## H

 $K \cdot I$ 

|   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
|   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   | P |
|   |   |   |   | H | A | B | I | T | A | C | I | R |
|   |   | T | O | T | H | O | M |   |   |   |   | Ó |
|   |   |   |   |   | I |   |   |   |   |   |   | H |
| H | I | S | T | Ò | R | I | A |   |   |   |   | I |
|   |   |   |   |   |   |   | D |   |   |   |   | B |
|   |   |   |   |   |   |   | H |   |   |   |   | I |
|   |   |   |   |   |   | H | E | R | B | A |   | R |
|   |   |   |   |   |   |   | S |   |   |   |   |   |
|   |   |   |   |   |   | H | I | V | E | R | N |   |
|   |   |   |   |   |   | O | U |   |   |   |   |   |
|   |   |   |   |   |   | T |   |   |   |   |   |   |
|   |   |   |   |   |   | E |   |   |   |   |   |   |
|   |   |   |   |   |   | L |   |   |   |   |   |   |

*K*·2

HUMÀ  
humanitat  
inhumà  
humanitari

- ajut *humanitari*
- la qualitat *humana*
- un tracte *inhumà*
- afecten tota la *humanitat*
- és molt *humà*

HUMIL  
*humiliar*  
*humilitat*  
*humilment*

- és molt *humil*
- Es va inclinar *humilment*
- El van *humiliar* tant que...
- i l'altra molt *humil*
- La seua *humilitat*

HUMIT  
*humitat*  
*humitejar*

- una taca d'*humitat*
- tinc la roba *humida*
- l'aire és molt *humit*
- Es va *humitejar* els dits

ALCOHOL  
*alcohòlic*  
*alcoholisme*

- L'*alcoholisme*...l'abús d'*alcohol*
- begudes *alcohòliques*
- s'usa *alcohol* i cotó en pèl

HUMOR  
malhumorat  
humorista  
humorístic

- Està *malhumorat*
- Van llogar un *humorista*
- Avui no tinc *humor*
- Sempre està de bon *humor*
- un poema *humorístic*

*K*·3

hamburguesa  
 millhomes  
 habitant  
 vehicle  
 hemorràgia  
 hamaca  
 horitzontal  
 húmer  
 anhel  
 hípica

#### K·4

Ahir vaig posar els diners en un got ple d'aigua, i aquest matí l'*he* anat a mirar per si *havia* pujat gens d'oli a la superfície. Si els diners *hagueren* estat del tractant d'oli, *haurien* estat untats de l'oli de les seues mans. Però no n'hi *havia* gens.

*Un jutge just*, de Lleó Tostoi

Jules Verne es va escapar de casa quan tenia nou anys. El capità del vaixell el va descobrir i el va tornar a casa. Però si als seus nou anys *haguera* pogut continuar en el vaixell i viure de debò la seua gran aventura viatgera, potser mai no *hauria* escrit el que va escriure perquè ja ho *havia/hauria* viscut.

*Contes de debò: Jules Verne*, d'Aurora Díaz-Plaja

#### K·5

|             |                                   |          |                                     |
|-------------|-----------------------------------|----------|-------------------------------------|
| o / ho      | En vols <i>o</i> no en vols?      | em / hem | que tots <i>em</i> donen la raó.    |
|             | prim <i>o</i> gruixut?            |          | No <i>em</i> negaràs que...         |
| a / ha / ah | No <i>ho</i> vaig entendre        |          | Ja <i>hem</i> solucionat el misteri |
|             | no <i>ho</i> digueu a ningú       |          | No l' <i>hem</i> vista              |
|             | una ferramenta <i>o</i> un joguet |          | no <i>em</i> creieu capaç           |
|             | <i>ho</i> sabrà tota la gent      |          | No <i>hem</i> tocat res!            |
|             | Vivia <i>a</i> prop del riu       |          |                                     |
|             | m' <i>ha</i> vingut una tristesa  |          |                                     |
|             | Ah, no!                           |          |                                     |
|             | la mà <i>a</i> la butxaca         |          |                                     |
|             | <i>ha</i> quedat destrossat       |          |                                     |
|             | Ajuda'm <i>a</i> eixir d'ací      |          |                                     |
|             | Ah, doncs jo sí que...            |          |                                     |
|             |                                   |          |                                     |

#### K·6

|            |                     |          |                    |
|------------|---------------------|----------|--------------------|
| afinar     | <i>desafinar</i>    | eficaç   | <i>ineficaç</i>    |
| habitar    | <i>deshabitar</i>   | honor    | <i>deshonor</i>    |
| actiu      | <i>inactiu</i>      | enterrar | <i>desenterrar</i> |
| agradable  | <i>desagradable</i> | obeir    | <i>desobeir</i>    |
| agraït     | <i>desagraït</i>    | humà     | <i>inhumà</i>      |
| hàbil      | <i>inhàbil</i>      | expert   | <i>inexpert</i>    |
| honrar     | <i>deshonrar</i>    | ordenat  | <i>desordenat</i>  |
| animar     | <i>desanimar</i>    | heretar  | <i>desheretar</i>  |
| admissible | <i>inadmissible</i> | ordre    | <i>desordre</i>    |
| armar      | <i>desarmar</i>     | útil     | <i>inútil</i>      |

#### K·7

|        |               |      |             |
|--------|---------------|------|-------------|
| aire   | <i>ahir</i>   | raig | <i>ahir</i> |
| meló   | <i>home</i>   | vora | <i>hora</i> |
| fira   | <i>ahir</i>   | taló | <i>hola</i> |
| sola   | <i>hola</i>   | graó | <i>hora</i> |
| toro   | <i>hort</i>   | raïm | <i>ahir</i> |
| enviar | <i>hivern</i> | tros | <i>hort</i> |
| roba   | <i>hora</i>   | mort | <i>hort</i> |
| sort   | <i>hort</i>   | roca | <i>hora</i> |

K·8

Un dia, l'amo de can Jampau va dir al seu fill que guarnira la mula perquè *havien* d'anar a la vila propera, on *hi havia* un mercat. El xiquet així *ho* va fer i al cap d'una *estona* pare i fill van emprendre amb la mula el camí de la vila. L'*home* va dir al seu fill que pujara *a* la mula i ell es va posar *a* caminar al seu costat. Al cap de poca estona van trobar dos *homes* que venien en direcció contrària, i el pare va dir al seu fill que es fixara en el que deien. El fill així *ho* va fer i va sentir que l'un deia *a* l'altre:

–T'*hi* fixes? Aquest xicot va dalt del cavall i permet que el seu pare, pobre *home*, vaja *a* peu. Com *hi* ha món, els joves d'*avui* dia! Ni respecte als pares, no tenen!

–I què en dius, tu? –va preguntar el pare al seu fill.

–Que trobe que tenen *raó*.

–Doncs baixa de la mula que *ara* pujaré jo.

*El bon home i el seu fill*, conte popular

# Z, S, SS, C, Ç

## L·1

Tenen ESSA SONORA **a l'inici**: 1 (zero), 5 (zoològic), 10 (zeta), 11 (zona)

Tenen ESSA SONORA **al mig**: 2 (casament), 4 (pinzell), 6 (gasolina), 8 (colze), 9 (camisa), 12 (quinze), 14 (cosir)

**No** tenen ESSA SONORA: 3 (alçar), 7 (pensar), 13 (pessic), 15 (carrossa)

## L·2

| sona com la <b>S</b> de <b>CASA</b>                                                  | sona com la <b>SS</b> de <b>CLASSE</b>                                                     |
|--------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|
| bestiesa<br>nosaltres<br>cosir<br>representació<br>desordre<br>curiositat<br>musical | saliva<br>cansalada<br>consentir<br>insegur<br>insecte<br>adversari<br>conversar<br>soroll |

## L·3

|          |          |
|----------|----------|
| zebres   | senzill  |
| pinzell  | alzina   |
| colzes   | horitzó  |
| esmorzar | bronze   |
| magatzem | esbarzer |

## L·4

|          |          |
|----------|----------|
| esmorzar | zebra    |
| alzina   | horitzó  |
| bronze   | magatzem |
| pinzell  | esbarzer |
| senzill  | colze    |

## L·5

|                          | s'escriuen amb <b>S</b>                                                                                      | s'escriuen amb <b>Z</b>                                                                         |
|--------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|
| A començament de paraula |                                                                                                              | zeta, zero<br>zebra, zoològic                                                                   |
| Després d'una consonant  |                                                                                                              | senzill, esbarzer<br>esmorzar, metzina<br>alzina, magatzem<br>horitzó, colze<br>bronze, pinzell |
| Entre vocals             | divisió, representar<br>desembre, curiosament<br>música, desordre<br>televisor, cosir<br>bestiesa, rosegador |                                                                                                 |

Són *veritat* les afirmacions: després de consonant s'escriu amb **Z**  
després de vocal s'escriu amb **S**  
a inici de paraula s'escriu amb **Z**  
enmig de vocals s'escriu amb **S**

## L·6

Les *places* de València.  
 Dóna'm la teua *adreça*  
 S'han barrejat les *peces*...  
 Tenia unes *pinces* de plata.  
 Mitja *unça* de carn.  
 Les *aparences* enganyen.  
 S'han trencat les *balances*.  
 Una *esgarrifança* de por...  
 Les *lloances* estimulen més que...  
 Anava ple de *puces*...

## L·7

|       |          |       |
|-------|----------|-------|
| cace  | amenace  | alce  |
| caces | amenaces | alces |
| caça  | amenaça  | alça  |
| cacem | amenacem | alcem |
| caceu | amenaceu | alceu |
| cacen | amenacen | alcen |

## L·8

|        |               |
|--------|---------------|
| roba   | <i>braç</i>   |
| forma  | <i>força</i>  |
| llauna | <i>llança</i> |
| tornar | <i>torçar</i> |
| mare   | <i>març</i>   |
| cantó  | <i>cançó</i>  |
| casar  | <i>caçar</i>  |
| llac   | <i>llaç</i>   |

## L·9

BAS: *bassa, bassal*  
 BRES: *bressol*  
 FOS: *fossa, fòssil*  
 MAS: *massa, massatge*  
 MIS: *missa, missal, míssil, missatge*  
 MUS: *mussol*  
 PRES: *pressa*  
 PES: *pessic, pèssim*

## L·10

|                      | duen S                                                                | duen SS                                                                     |
|----------------------|-----------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|
| ENTRE VOCALS         |                                                                       | passeig, bressol<br>bossa, tassa<br>carrossa, pallasso<br>pessic, carnisser |
| DESPRÉS DE CONSONANT | salsa, potser<br>persiana, cansar<br>pensar, capsa<br>persona, jersei |                                                                             |

El so d'**essa sorda** s'escriu:

\* amb *ss* quan va entre vocals

\* amb *s* quan va després de consonant



*L·11*

|            |            |
|------------|------------|
| descansar  | ensenyar   |
| professor  | aniversari |
| disfressar | carabassa  |
| pansa      | passejar   |
| travessar  | insultar   |
| passadís   | cursa      |
| defensa    | impossible |
| excursió   | arrossegar |
| bassal     | necessitar |

*L·12*

|    | INICI DE PARAULA          | ENTRE VOCALS                                 | DESPRÉS DE CONSONANT                | FINAL DE PARAULA              |
|----|---------------------------|----------------------------------------------|-------------------------------------|-------------------------------|
| S  | sala<br>serp<br>singlot   |                                              | pensar, capsa<br>ensenyar<br>cansat | pastís<br>matalàs<br>perillós |
| SS |                           | demà-passat, pastisser<br>de pressa, assegut |                                     |                               |
| C  | cera<br>cèntims<br>ciment | ocell<br>fàcil<br>gràcies                    | sencer<br>encisam<br>tercer         |                               |
| Ç  |                           | adreça, lliçó<br>caçador<br>braçalet         | força<br>llençol<br>avançar         | feliç<br>llaç<br>braç         |

A començament de paraula he de dubtar entre *s* i *c*.  
 Enmig de vocals he de dubtar entre *ss*, *c* i *ç*.  
 Després de consonant no s'escriu *ss*, sinó *s*, *c* o *ç*.  
 A fi de paraula, he de dubtar entre *s* i *ç*.

*L·13*

|                    |                |                |
|--------------------|----------------|----------------|
| <i>selecció</i>    | <i>sencer</i>  | <i>salsa</i>   |
| <i>selecte</i>     | <i>cendra</i>  | <i>adreça</i>  |
| <i>celebrar</i>    | <i>senglar</i> | <i>pansa</i>   |
| <i>selva</i>       | <i>central</i> | <i>molsa</i>   |
| <i>celobert</i>    | <i>sentir</i>  | <i>cursa</i>   |
| <i>celestial</i>   | <i>senyal</i>  | <i>força</i>   |
| <i>seleccionar</i> | <i>senzill</i> | <i>pinça</i>   |
|                    |                | <i>puça</i>    |
|                    |                | <i>premsa</i>  |
|                    |                | <i>dansa</i>   |
|                    |                | <i>balança</i> |
|                    |                | <i>garsa</i>   |

*L·14*

|             |           |
|-------------|-----------|
| naixença    | esperança |
| assegurança | venjança  |
| comparança  | confiança |
| bonança     | temença   |
| creença     | lloança   |
| creixença   |           |

### L·15

dos *gossos*  
quins *nassos*  
els *autobusos*  
els *matalassos*  
uns *anglesos*

molts *passadissos*  
dos *mesos*  
tres *nusos*  
uns xiquets *francesos*  
deixa'm els *tornavisos*

### L·16

tranquil·litzar  
analitzar  
envernissar  
immobilitzar  
utilitzar  
entapissar  
ridiculitzar  
memoritzar  
apallissar  
suavitzar  
hipnotitzar

### L·17

En tots els mots, les lletres remarcades sonen com la **X** de **TAXI**.

| S'ESCRIU AMB <i>X</i>                                                     | S'ESCRIU AMB <i>CC</i>                                      | S'ESCRIU AMB <i>CS</i>                        |
|---------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| taxista<br>clàxon<br>fixar<br>luxe<br>boxa<br>fix<br>aproximar<br>complex | accident<br>direcció<br>construcció<br>redacció<br>injecció | sacsejar<br>prismàtics<br>escacs<br>para-xocs |

### L·18

puça  
casa / caça  
mossa  
eriçó  
sent / cent  
brasa / braça  
cinc / zinc  
tassa  
abraçar / abrasar  
sella / cella

### L·19

|                       |                                                                                                           |               |                                                                                                 |
|-----------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|
| peça / pesa           | He perdut una <i>peça</i><br>aquesta <i>peça</i> de roba<br>Això <i>pesa</i> molt                         | peces / peses | Quantes <i>peces</i> heu caçat?<br>quants quilos <i>peses</i> .<br>Aquestes <i>peces</i> són... |
| present /<br>pressent | No estava <i>present</i><br><i>pressent</i> que pot passar una desgràcia<br>en <i>present</i> d'indicatiu | massa / maça  | un colp de <i>maça</i><br>Era <i>massa</i> gruixut<br>M'has posat <i>massa</i> llimonada        |

## L·20

Un *sabater* que havia anat a comprar carn es va trobar que li faltaven dues *unces* per al pes que havia pagat, i ho va *denunciar* al jutge. I li va demanar que la carn que faltava per al *pes* que havia pagat havia de ser de l'esquena mateixa del *carnisser*. El jutge li va dir que l'acompanyara a la *carnisseria*, a veure com feia *justícia*.

El jutge i el *sabater* es van *presentar* a cal *carnisser*, on el magistrat féu *pesar* la carn de nou: exactament, li faltava una *unça* i mitja perquè fés el *pes* que el *sabater* havia pagat. I el jutge va manar que el *sabater* mateix, d'acord amb el que exigia, tallara de l'esquena del *carnisser* l'*unça* i mitja de carn que calia per a completar el pes.

—Això sí —va *puntualitzar* el jutge—; ha de ser exactament una *unça* i mitja, ja que exigeixes tanta exactitud. Pobre de tu que en talles més o menys, perquè et faré penjar a la forca més alta.

El *sabater*, avergonyit, va *renunciar* a complir la *sentència*.

*El pes exacte*, d'Albert Jané

# L·L

## M·1

|                 |           |
|-----------------|-----------|
| satèl·lit       | aeròlit   |
| goril·la        | farigola  |
| instal·lar      | pedalar   |
| metàl·lic       | embolic   |
| excel·lent      | corpulent |
| tranquil·lament | filament  |

## M·2

|              |              |                 |
|--------------|--------------|-----------------|
| col·legi     | instal·lació | tranquil·la     |
| botella      | goril·la     | ballarina       |
| novel·lista  | bacallà      | excel·lent      |
| molla        | anella       | pallissa        |
| síl·laba     | pel·lícula   | pollastre       |
| satèl·lit    | conseller    | intel·ligent    |
| gallaret     | anivellar    | col·leccionista |
| cavaller     | col·locar    | sabatilla       |
| il·luminació | estrella     | metàl·lic       |

## M·3

és un goril·la  
 un excel·lent  
 una cosa és metàl·lica  
 És molt intel·ligent  
 l'únic satèl·lit  
 l'haurem de col·locar en...  
 ella sí que ho és, de tranquil·la.

## M·4

|                |             |              |
|----------------|-------------|--------------|
| parcel·la      | cèl·lula    |              |
| parcel·la      |             |              |
| caravel·la     | novel·lista |              |
| caravel·la     |             |              |
| paral·lelogram | mil·ligram  | cal·ligrafia |
| paral·lelogram | mil·ligram  |              |
| paral·lelogram |             |              |
| col·locar      | col·locació | col·lecció   |
| col·locar      | col·locació |              |
| col·locar      |             |              |

*M·5*

*col·lecció*  
*il·legal*  
*il·luminació*  
*col·locar*  
*il·limitat*  
*il·lusió*  
*col·laborar*  
*col·lectiu*  
*il·lustració*  
*col·legi*  
*il·lustre*  
*col·loquial*

*M·6*

*novel·la*  
*aquarel·la*  
*til·la*  
*clorofil·la*  
*mortadel·la*  
*passarel·la*  
*goril·la*  
*parcel·la*  
*pupil·la*

# T - D, C - G, P - B

N-1

| BRUTA-BRUT                                     | BUIDA-BUIT                                                                                                      | VERDA-VERD                                                                                     |
|------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|
| xicota-xicot<br>eixuta-eixut<br>experta-expert | jubilada-jubilat<br>salada-salat<br>atafegada-atafegat<br>neboda-nebot<br>punxeguda-punxegut<br>rabiüda- rabiüt | freda-fred<br>rígida-rígid<br>tímida-tímid<br>covarda-covard<br>estúpida-estúpid<br>sorda-sord |

N-2

| Acaben com BONIC                                                       | Acaben com DESPATX                                                      |
|------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|
| psicòleg<br>mag<br>càstig<br>amarg<br>reg<br>diàleg<br>llarg<br>pròleg | desg<br>mig<br>mareig<br>assaig<br>trepig<br>passeig<br>rebuig<br>enmig |

N-3

|         |          |         |          |
|---------|----------|---------|----------|
| bonic   | bonica   | típic   | típica   |
| ressec  | resseca  | amarg   | amarga   |
| cec     | cega     | pràctic | pràctica |
| pacífic | pacífica | amic    | amiga    |
| màgic   | màgica   | blanc   | blanca   |
| llarg   | llarga   | antic   | antiga   |
| lògic   | lògica   | grec    | grega    |
| catòlic | catòlica | suec    | sueca    |
| gallec  | gallega  | fosc    | fosca    |
| còmic   | còmica   | groc    | grogena  |

N-4

**Quant** val= *QUANTITAT*

**Quan** passarà= *TEMPS*

I *quant* et paguen...

La tia, *quan* va ser molt vella...

*Quan* vaig alçar el cap...

No sé *quant* pa...

...*quan* tocaven les onze.

...*quan* llegia el diari.

*Quant* me'n dónes?

*Quan* va arribar...

...*quan* tenia nou anys.

*Quant* de temps fa que...

N-5

|          |           |            |              |
|----------|-----------|------------|--------------|
| abdomen  | objecte   | subjecte   | captaire     |
| dissabte | optimista | subconjunt | capbussar    |
| apte     | de sobte  | subtítol   | cabdill      |
| absurd   | adoptar   | subterrani | capsa        |
| adaptar  | obtenir   | submarí    | descabdellar |
| absolut  | obstacle  | substitut  | captiu       |

N·6

Si tens *fred*...  
Avui m'he alçat a les *set*...  
Diuen que el color *verd*...  
El refredat m'ha deixat *sord*.  
Hem arribat *tard*...  
Estic de *sort*: sempre...

N·7

*Vet* ací que una vegada hi havia un sabater *molt* pobre, *tant*, que devia diners a tothom, *sobretot* a un altre sabater, *aquest molt ric*. Un *bon* dia, *fart* que tothom el perseguira *volent* cobrar, va decidir de fer veure que es moria.

*Quan* la nova es va escampar, *tots van* dir:

–Ai, pobre sabater! Ja li perdone el que em devia.

Però el sabater *ric* va exclamar *molt* furiós:

–*Doncs* jo no! Jo no li ho perdone, ni en aquesta vida ni en l'altra!

En aquell *temps* els del mateix ofici es reunien per *vetllar* els seus *morts* i, per *casualitat*, va tocar al sabater *ric* *vetllar* el *fals mort*.

I a la *ratlla* de la *mitjanit*, mentre l'un es feia el *difunt* i l'altre rumiava com s'ho faria per cobrar el deute, va entrar a l'església un *grup* de *lladregots* amb la intenció de repartir-se el botí que *acabaven* de robar.

*El sabater que devia tres quartos*, conte popular